

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1897-06-20 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

לפני כבוד השופט, סגן הנשיא אליהו בכר

תובעת הליכוד - תנועה לאומית ליברלית
ע"י ב"כ עו"ד אבי הלוי

נגד

נתבעים 1.ליאור מאירי
2.דן קלארמן
ע"י ב"כ עו"ד ממשרד קרניאל ושות'-יועז, ברקת, יונס

פסק דין

מבוא

1
2
3
4 1. לפני תביעת התובעת בה התבקש ביהמ"ש להורות לנתבעים לחדול מהשימוש בשם "ליכוד"
5 או "likud" או בכל הטיה של השם "ליכוד" בין בכתובת האתר הדיגיטלי
6 www.newlikud.org, דף הפייסבוק או בכל אתר אחר במרשתת כמו גם בכל אמצעי מדיה
7 ו/או מדיה דיגיטלית אחרת, לרבות במודעות בעיתונים, שלטי חוצות, סרטוני וידאו וכיו"ב.
8 עוד התבקש ביהמ"ש להורות לנתבעים לחדול משימוש בשמות אלה או בחלקם, כחלק משם
9 של כל גוף, קבוצה, חוג, קהילה, פורום וכל מסגרת חברתית אחרת, בפרסום בכתב ובעל פה,
10 בכל אמצעי התקשורת הכתובה, האלקטרונית ו/או במדיה הדיגיטלית ו/או על שלטי חוצות
11 ובכל אמצעי אחר.
12 כמו כן, התבקש לאסור על הנתבעים לשלב את שם הליכוד בעברית ובאנגלית בכל פרסום
13 מטעמם או מטעם "הליכודניקים החדשים" (להלן גם: "ההתארגנות"), התאגדות שהנתבעים
14 הינם ממייסדיה או מנהליה או ממוביליה, וזאת בכל דרך שהיא ובכל מדיה שהיא.
15 לבסוף התבקש כי הנתבעים יסירו את כל הפרסומים שהעלו בין אישית ובין מי מטעמם לרשת
16 האינטרנט בהם משולב השם "ליכוד" בעברית ובאנגלית, וכן התבקש להורות לנתבעים לפנות
17 לצדדים שלישיים שהעלו את אותם פרסומים שהועלו על ידם או מטעמם ובהם שולב השם
18 ליכוד בעברית ובאנגלית באתרים כגון פייסבוק ויו-טיוב ולפעול להסרתם מרשת האינטרנט.

טענות התובעת

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 20-06-1897 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

- 1 .2. לטענת התובעת, השימוש אותו מבצעים הנתבעים בשם התובעת "ליכוד" או "הליכוד"
- 2 בעברית או באנגלית ובאופנים שונים, פוגעים בתנועת הליכוד וכן בסדרי הממשל והמשטר
- 3 הדמוקרטיים במדינה ומהווים ניצול ציני של זכותו הפוליטית של אזרח לקיים פעילות
- 4 פוליטית ולהיות חבר במפלגה. לטענת התובעת, בשיטה הפוליטית הנוהגת בישראל –
- 5 דמוקרטיה פרלמנטרית – המפלגה הינה המסגרת החוקתית באמצעותה זכאים אזרחים בעלי
- 6 תפיסת עולם זהה להתאגד ולהגיש רשימת מועמדים לכנסת. חברי המפלגה אף זכאים עפ"י
- 7 החוק ותקנון המפלגה להיבחר למוסדותיה כמו גם להיבחר מטעמה לכנסת, ועצם החברות
- 8 במפלגה מהווה את מימוש הזכות האזרחית לקיים פעילות פוליטית. בשיטת הממשל במדינה
- 9 שהינה כאמור שיטה פרלמנטרית, המאופיינת בריבוי מפלגות, רצון העם הבא לידי ביטוי
- 10 בבחירות הכנסת משתקף ביחסי הכוחות שבין המפלגות השונות, ואלה בסיכומו של יום הן
- 11 שקובעות את הרכב הממשלה ואת זהות העומד בראשה. מכאן, שהמפלגות הן התאים
- 12 החברתיים היסודיים בליבת שיטת הממשל במדינה ומהוות את בית היוצר של הדעות,
- 13 העקרוניות והערכים שמהם מתפתחים מעשיהן של רשויות המדינה השונות ולפיהן מתנהלת
- 14 המדינה וכפועל יוצא גם אזרחי המדינה ותכליתם היא להבטיח את קיום המדינה, בטחון
- 15 תושביה ולאפשר לאזרחים ליהנות מזכויות האדם המוקנות להם בדמוקרטיה.
- 16 .3. התובעת הדגישה כי דיני המפלגות מבקשים להבטיח כי הן תנהגנה עפ"י נורמות שנקבעו בחוק
- 17 ובפסיקה, תוך שמירה על טוהר הבחירות לכנסת ועל טוהר הבחירות הפנימיות בתוך
- 18 המפלגות בהן נבחרים חברי מוסדות המפלגות ומועמדיהן לרשימות לכנסת ולרשויות
- 19 המקומיות, תוך שהן מבקשות למנוע "השתלטות עוינת" או השפעה לא הוגנת של מפלגה או
- 20 קבוצת אזרחים על מערכי הבחירות הפנימיות במפלגה אחרת איתה ועם מטרותיה אינם
- 21 מזדהים והכל על מנת להגן על עקרון השוויון בין בעלי הזכות לבחור.
- 22 .4. התובעת הפנתה לדיני המפלגות המכירים במעשים מסוימים כעבירות פליליות ולרבות
- 23 חברות של אזרח ביותר ממפלגה אחת או הקנייה שלא כדין של זכות הצבעה בבחירות
- 24 פנימיות או שיבוש רשימת בעלי זכות הצבעה וכיו"ב.
- 25 .5. התובעת הדגישה בנוסף, כי זוהי זכות יסוד של אזרח להימנות על מפלגה מסוימת כחבר.
- 26 אזרח המבקש להגשים את זכותו הפוליטית זכאי להתפקד אך זאת רק למפלגה שעם
- 27 מטרותיה הוא מזדהה כחלק מחופש ההתאגדות שנועד לשרת אינטרסים משותפים של
- 28 המבקשים להתאגד. פעילות שכזו של אזרחי המדינה כחלק ממפלגה תורמת לטענת התובעת
- 29 להגדלת ההשתתפות בפעילות הפוליטית ובהליכים הדמוקרטיים המתקיימים במדינה,
- 30 וקובעת את מוסדות הממשל שלה ותוך כדי כך מנחילה את ערכי הדמוקרטיה לאזרחים.
- 31 .6. התובעת מכירה בכך שהזכות לפעילות פוליטית, לרבות חופש ביטוי פוליטי, אינו מוקנה רק
- 32 לחברי מפלגה, אלא גם לארגונים אזרחיים שאינם חברי מפלגה מסוימת המבקשים לקדם

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1897-06-20 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

- 1 מטרות חברתיות שלא באמצעות הגשת רשימת מועמדים לכנסת. אין חולק לטעמה כי
2 ארגונים שכאלה רשאים לקרוא לאזרחים להתפקד למפלגה זו או אחרת עם מטרותיה הם
3 מזדהים. זכותו של אזרח כחבר מפלגה כוללת את הזכות להיבחר למוסדותיה וכן להיבחר
4 מטעמה לכנסת ולממשלה, וכוללת גם את הזכות לקרוא לאזרחים להתפקד לשורותיה
5 ולהגדיל בכך את התמיכה בו עצמו לקראת התמודדות בבחירות הפנימיות בה. מכאן,
6 שהגדלת מספר החברים במפלגה הינו אינטרס של כלל המפלגות, כמו גם של המדינה
7 הדמוקרטית המברכת על השתתפות אזרחיה בעשייה פוליטית ובקביעת מוסדות הממשל
8 במדינה. כך גם מדובר באינטרס של חברי המפלגה.
- 9 .7. התובעת, כך נטען, היא המפלגה הגדולה בישראל ולה במועד הגשת התביעה כ-120,000
10 חברים רשומים המשלמים דמי חבר, ועוד מאות אלפי אוהדים ופעילים. התובעת הינה מפלגה
11 דמוקרטית שרוב מוסדותיה נבחרים בהליכים דמוקרטיים, בהם נוטלים חלק חברי המפלגה,
12 בין ישירות ובין באמצעות נציגים, ונבחרים נבחרים לכנסת, לרשויות ולמועצות המקומיות.
- 13 .8. הנתבעים היו בעבר חברי תנועת הליכוד וחברותם בתנועה הופסקה, לאחר שהתברר, כך נטען,
14 כי התפקדו והצהירו הצהרת כוזב לפיה הם תומכים במטרות התנועה, אך התברר שמעשיהם
15 נועדו לפגוע בתנועה ולהביא לשקיעתה. התובעים הינם מייסדיה ומנהליה של התארגנות בשם
16 "הליכודניקים החדשים" ששמה לעצמה למטרה לפגוע בתנועה ולגרום לשקיעתה תוך עשיית
17 שימוש בשם "ליכוד" בעברית ו/או באנגלית, בשמה, בפרסומיה ובאופנים נוספים, מבלי
18 ש"הליכודניקים החדשים" קיבלו לכך אישור מהתובעת. שימוש זה בשם ליכוד יוצר את
19 הרושם שמדובר בפעילות של תנועת הליכוד או של חברי ליכוד נאמנים המבקשים בדרך
20 חוקית ומקובלת לחולל שינוי בתנועת הליכוד, בעוד שבפועל עסקינן בפעילות של אזרחים
21 שאינם מזדהים עם מטרות הליכוד והסתננו לשורות הליכוד בדרכי הונאה ותרמית, תוך מתן
22 הצהרה כוזבת כי הם מזדהים עם מטרותיו. שימוש זה עלול לפגוע בתנועת הליכוד, במעמדה
23 בציבור כמפלגה לאומית ליברלית ולגרום לרבים מאוהדיה לנטוש אותה וכך גם עלול הדבר
24 לפגוע בסדרי השלטון והמשטר הדמוקרטי במדינה, שכן מדובר במעשים העלולים להטעות
25 את הציבור ולשבש את רצון העם כפי שבאים לידי ביטוי בבחירות לכנסת.
- 26 .9. התובעת הדגישה כי בידה ראיות רבות לכך שההתארגנות מנהלת מזה שנים קמפיין
27 התפקדות מאורגן לליכוד, למרות שאותם מתפקדים אינם מזדהים עם מטרות הליכוד וזאת
28 שלא כדין ועל מנת לזכות בזכות לבחור ולהיבחר למוסדותיו ולעצב את דרכה הפוליטית וכן
29 לבחור את מועמדיה של תנועת הליכוד לכנסת. מתפקדים אלה אינם מחויבים לדרכו
30 הרעיונית של הליכוד ואף אין בדעתם להצביע לליכוד בבחירות לכנסת. כך גם ההתארגנות
31 מפרסמת תכנים שנועדו לפגוע בליכוד ובחברי הכנסת מטעמו, לרבות פרסום השמצות
32 והשמצות שווא, מבלי לפרסם תמיכה והזדהות עם פועלם האמתי של חברי הליכוד ובכך הם
33 יוצרים מניפולציה של השתלטות עוינת ובניגוד לחוק על הליכוד, תוך שינוי דרכו והחרכתו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 20-06-1897 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

- 1 מבית. לטענת התובעת הסכנה מפעילות זו לדמוקרטיה ברורה, ויש בה כדי לקדם מטרות
2 מדיניות וחברתיות בניגוד לחוק. אזרח המשתמש בשם מפלגה ומציג מצג כאילו הינו פעיל
3 נאמן שלה אך בפועל פועל כנגדה, מטעה את הציבור ויוצר הונאה, העולה כדי עבירה פלילית
4 של קבלת דבר במרמה בניגוד לס' 415 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ואף עבירה לכאורה על
5 ס' 28(6) ו-28(10) לחוק המפלגות, התשנ"ב-1992 (להלן: "חוק המפלגות").
- 6 מכאן נטען, שמטרתם של "הליכודניקים החדשים" והנתבעים בראשם, הינה לפגוע בליכוד
7 ולגרור לשקיעתו באמצעות התפקדות לליכוד ושימוש מניפולטיבי בשמו בפרסומים שונים,
8 תוך שהם מבקשים לבחור ולהיבחר למוסדותיו ולרשימותיו לכנסת בהנחה כי ככל שיצליחו
9 לפקוד יותר אזרחים, עפ"י שיטת הבחירות הפנימיות הנהוגה בליכוד, הם יוכלו להשתלט על
10 המפלגה ולהחריבה מבית. ההתפקדות אם כן נועדה אך ורק לשמש את המתפקדים לבחור
11 ולהיבחר למוסדות המפלגה ולכנסת, כאשר בפועל המתפקדים חברי ההתארגנות אינם
12 מתכוונים להצביע לליכוד ביום הבחירות, תוך הענקת משקל לעמדות מפלגות אחרות אליהן
13 הם יצביעו. התובעת הפנתה לפסקי הדין שהתקבלו בעניינם של הנתבעים בביה"ד של הליכוד
14 הקובעים כי התנהלות הנתבעים וההתארגנות פסולים (נספח ג' לכתב התביעה).
- 15 כן הפנתה לראיות נוספות מהן נלמד כי כוונת הנתבעים וההתארגנות בראשה הם עומדים
16 הינה להכניס באמצעות התפקדות חברי מפלגה חדשים לליכוד ולהשפיע על המפלגה מבפנים,
17 תוך בחירת נציגיה לכנסת ולרשויות המקומיות מבלי להיות מחויבים לדרכה של המפלגה,
18 ואף תוך ביצוע מעשים אסורים כמו השתייכות לשתי מפלגות בו זמנית ואי בחירה לליכוד
19 ביום פקודה, למרות חברותם בו.
- 20 כך גם הפנתה לפעילות חתרנית לכאורה של הנתבעים וההתארגנות כנגד הליכוד לרבות
21 בהפגנות פוליטיות הנושאות מחד את שם הליכוד, אך מאידך בפועל מתבצעות כנגד תנועת
22 הליכוד ואף מפורסמות ברשת (ר' נספח יד' לכתב התביעה).
- 23 התובעת פנתה לנתבעים בדרישה לחדול מהשימוש שהם עושים בשם ליכוד בכל המקומות
24 בהם הם עושים כן (ר' נספחים יח' 6-1 לכתב התביעה) וכן פעלה לסילוקם של הנתבעים
25 מחברותם בתנועת הליכוד יחד עם עוד 17 חברים נוספים בהתארגנות.
10. לפיכך עתרה התובעת כאמור למנוע מהנתבעים לעשות כל שימוש בשמה בעברית ובאנגלית
26 ולהסרת השימושים בהם עשו שימוש, לרבות ההתארגנות, וזאת מאחר והתובעת הינה מפלגה
27 הרשומה כתאגיד כשר ולכן שימוש ללא אישור ממנה בשם ובסמל המפלגה מהווה הפרה של
28 חוק המפלגות, שמכוחו הוענק לתובעת שמה באמצעות רשם המפלגות על דרך של תעודת
29 רישום; מכיוון שחוק המפלגות מאפשר למפלגה לרכוש נכס (ס' 21(ג)1) לחוק המפלגות) ונכס
30 מוגדר בס' 1 לחוק המפלגות כ"מקרקעין, מטלטלין או זכויות", מכאן גם שם המפלגה, הלוגו
31 שלה ועוד, מהווים נכס מסוג "זכות" השייכים לליכוד באופן בלעדי; מעבר לכך, "זכות"

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 20-06-1897 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

1 שמקורה בחוק המפלגות מעוגנת גם בפקודת סימני המסחר [נוסח חדש], התשל"ב-1972,
2 המקנה שימוש ייחודי בסימן המסחר שנרשם וגם בסימן מסחר שלא נרשם מכוח ס' 46(א)
3 לפק' סימני המסחר בהיותו סימן מסחר מוכר היטב. מכאן שהשם "ליכוד" והאות ל'
4 המסולסלת הינם סימני מסחר מוכרים היטב המייצגים את תנועת הליכוד שנעשה בהם
5 שימוש שלא עפ"י רצון התובעת. התובעת הדגישה כי השימוש המפר בסימן ובשם המפלגה
6 מהווה הטעיה על ידי מי שאינם חברי ליכוד ומנוגדת לחוק הבחירות, ולפיכך עתרה לקבלת
7 הסעדים כאמור לעיל.

8 טענות הנתבעים

9 11. הנתבעים מצדם טענו כי תביעת התובעת נועדה לקבלת סעדים מרחיקי לכת בשל השימוש
10 שנעשה בשם הליכוד, שלא בדרך מקובלת ותוך ניצול השם לרעה, אלא שמדובר בניסיון
11 השתקה של האופוזיציה כנגד דעת הרוב. לטענתם, עסקינן בתביעה חסרת תקדים, בה מבקש
12 השלטון במפלגה מבימ"ש לסייע לו לפגוע באופוזיציה פנים מפלגתית ולכך אין לתת יד. עוד
13 הוסיפו כי אין לתובעת עילת תביעה, לא בדין המצוי ולא בדיני היושר, מה גם שהתביעה
14 מוגשת בשיהוי ניכר המהווה חסם לצווים המבוקשים והמעידים על מלאכותיות התביעה תוך
15 עשיית שימוש בכלי אסטרטגי – הליכי המשפט.

16 12. הנתבעים הוסיפו כי הנתבע 1, מר ליאור מאירי, הינו אכן בין יוזמי ומייסדי ההתארגנות והינו
17 דמות דומיננטית בהנהגתה והתפקד למפלגת הליכוד, מתוך אמונה במפלגה ומטרותיה
18 הפוליטיות כבר בשנת 2011, אלא שמטרותיה הפוליטיות השתנו, לפיכך הוא ביקש להשיב
19 עטרה ליושנה. הנתבע 1 מעולם לא היה חבר במפלגה אחרת ועמדוּתו אין שונות ממטרות
20 הליכוד ולכן אינו פועל כנגד הליכוד במטרה לחתור תחת מטרות התנועה, אלא הינו מזדהה
21 עם המטרות כפי שהן מופיעות בחוקת המפלגה באופן שאינו דומה להתנהלות חברי הכנסת
22 מטעם התובעת ומלמד על מיהות "הליכודניקים" האמיתיים. חטאו של הנתבע 1 הינו לטענתו
23 בכך שאינו מסכים ליישר קו עם חקיקה שאינה משתלבת עם הערכים הליברליים
24 והדמוקרטיים של הליכוד, וזאת הסיבה האמתית להדחתו מהמפלגה על מנת להכניס
25 לרשימת הליכוד גורמים ממחנה הרוב. התובעת החלה מתנכלת לנתבע 1 כשש שנים לאחר
26 הצטרפותו (בשנת 2017) עד שהורחק מהתנועה סמוך לבחירות 2019.

27 13. באשר לנתבע 2 נטען כי סיפורו דומה לסיפורו של הנתבע 1, אלא שהנתבעים עצמם אינם
28 יחידים בהתארגנות המונה קרוב ל-10,000 אזרחים.

29 14. הנתבעים טענו כי קבלת התביעה עלולה לשתק ללא הצדקה את פעילותם האישית ואת חופש
30 הביטוי וההתארגנות שלהם, בעוד שקבוצת הליכודניקים החדשים תמשיך לפעול מאחר
31 שהיא ויתר החברים בה אינם צד להליך. דרך זו אינה ברורה לנתבעים ולא ברור להם מדוע
32 דווקא הם נבחרו לשמש נתבעים בהליך. מכאן סברו כי התביעה נועדה להלך עליהם אימים,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1897-06-20 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

- 1 כמו גם על חברי הליכודניקים החדשים ומצטרפים עתידים אליהם, וכל חטאם הינו בהיותם
2 שני אזרחים המנסים בדרכים דמוקרטיות שקופות והגונות להילחם על מדיניות מפלגתם.
3 הנתבעים הכחישו חלקים נכבדים מכתב התביעה ובמיוחד הטענה כי מתפקדי הליכוד
4 השייכים להתארגנות הסתננו לשורות הליכוד בדרכי הונאה ותרמית המהווה טענה מופרכת
5 ודיבתית, תוך שהם מזכירים כי בכנסת מכהנים חברי כנסת וסגני שרים מטעם התובעת
6 שהינם חלק מהליכודניקים החדשים. הנתבעים אף הכחישו את פסה"ד שניתן ע"י ביה"ד של
7 המפלגה בעניינם, תוך שהם שוללים את טיעוני התובעת לאמירות המיוחסות להם ככאלה
8 שהן בחלקן מזויפות ובחלקן הומוריסטיות, על המסקנות המופרכות המוסקות מהן ע"י
9 התובעת. הנתבעים הכחישו קיומן של זכויות לתובעת בין מכוח בעלות בסימן מסחר ובין
10 מכוח חוק המפלגות. עוד הוסיפו כי הבלעדיות לסימן מסחר אינה בלתי מוגבלת והינה נסוגה
11 מפני זכויות יסוד חוקתיות כמו חופש ההתארגנות, הביטוי או המחאה וכיו"ב. כך המילה
12 "ליכודניקים" אינה סימן מסחרי או לא מסחרי, אינה שם מפלגה ומציינת רק את תומכי
13 הליכוד ולא את המפלגה. מכל מקום התובעת, כך נטען, אינה יכולה למנוע מהנתבעים שימוש
14 במילה כלשהי מהשפה העברית הפתוחה לכל, גם לא מילה שהתובעת רכשה לגביה בעלות
15 לכאורה.
- 16 15. לגבי השימוש ב"ל" המתנפנת במילה "ליכוד", טענו כי נעשה שימוש באות זו גם בפרסומים
17 המלגלים על הליכוד בנסיבות שונות דוגמת "לך" עם ה"ל" המתנפנת. מכל מקום פעילותם
18 של הליכודניקים החדשים אינה שונה מפעילות של קבוצות אחרות בליכוד כמו "הליברלים"
19 בליכוד או "הליכוד שלי" של תנועת ההתיישבות.
- 20 16. הנתבעים הכחישו בתוקף פגיעה במפלגה וציינו כי אינם מקבלים את הגדרת ה"פגיעה"
21 שמחסת להם התובעת מה גם שהמפלגה אינה רק מי שעומד בראשה וחבר עוזריו בכל רגע
22 נתון והיא שייכת לכלל מתפקדיה ותומכיה.
- 23 17. לעניין הסתירה שנטענה בין התפקדות לליכוד מחד והצבעה למפלגה אחרת בבחירות מאידך
24 טענו כי התפקדות למפלגה אינה מהווה גם התחייבות להצביע עבורה בבחירות. לבסוף דחו
25 את הדרישה לקבלת צווים כנגדם.
- 26 18. כאן המקום לציין כי התובעת הגישה גם בקשה לצו מניעה זמני כנגד הנתבעים, בקשה
27 שנדחתה ביום 9.8.2020.
- 28
- 29
- 30 **הפולגות**
- 31 19. על פי העולה מכתבי הטענות הפולגות שבין הצדדים הן כדלקמן:
- א. טענות מקדמיות כנגד התביעה ובהן שיהוי.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 20-06-1897 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

- 1 ב. האם רכשה התובעת זכות קניין בשם המפלגה ובסמלה ומכוח איזה דין? (חוק המפלגות);
2 פקודת סימני מסחר [נוסח חדש], התשל"ב-1972 (להלן: "פקודת סימני המסחר" או
3 "הפקודה"); חוק זכויות יוצרים, התשס"ח-2007 (להלן: "חוק זכויות יוצרים"); חוק
4 עוולות מסחריות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק עוולות מסחריות") והמשפט המקובל).
- 5 ג. ככל שנרכשה זכות קניין כאמור האם הזכות נפגעה מפעילות הנתבעים?
6 ד. ככל שהנתבעים הפרו זכויות הקניין השייכות לתובעת מה הסעד הראוי בנסיבות העניין?
7 20. התובעת העידה את מר עופר בינשטוק, הגב' איילה לנדאו ודורי סיסו מנכ"ל התובעת.
8 הנתבעים העידו בעצמם.
- 9 21. נדון להלן בטענותיהן השונות של הצדדים. בטרם נעשה כן אציין כי למיטב ידיעתי תביעה
10 מהסוג דנא טרם התבררה בבתי המשפט בישראל. הזהירות הנדרשת בבירורה הינה מובנת
11 מאליה שכן בתי המשפט כדרך של כלל אינם המגרש המתאים לבירורם של נושאים פנים
12 מפלגתיים. לאלה שמורים מוסדות המפלגה לרבות ביה"ד שלה, שאף נעשה בהם שימוש בכל
13 הקשור עם הנתבעים וקבוצה נוספת של חברי הליכודניקים החדשים שעניינם נדון בביה"ד
14 של התובעת. הצורך לצאת אל מחוץ למסגרת המפלגתית נתון אמנם בידי כל אדם המבקש
15 סעד כדון, אך מן הראוי שיעשו בו שימוש במקרי קיצון בלבד. בהיות התובעת לטענתה
16 מבקשת להגן על השיטה עצמה בבחינת "דמוקרטיה מתגוננת" כלפי המבקשים לקעקעה, ניתן
17 ואף נדרש להיעזר בביהמ"ש. אלא שלמרבה צערה של התובעת וכפי שיובהר עוד בהמשך,
18 איננו מצויים במצב כה קשה ובלתי אפשרי בו הנתבעים מבקשים לקעקע את יסודות השיטה
19 הדמוקרטית באמצעים דמוקרטיים כפי שמבקשת התובעת לטעון, אלא יותר מצב שבו
20 מבקשים הנתבעים, וככל הנראה גם יתר חברי ההתארגנות, "להשיב עטרה ליושנה" כפי מיטב
21 הבנתם, מבלי כמובן להביע דעה פוליטית כזו או אחרת בעניין זה ולעניין זה לעצם ההצדקה
22 הנדרשת לנתבעים לצורך כך בנסיבות.
- 23 לטעמי, התובעת אינה מצליחה להוכיח כי השיטות בהן פעלו הנתבעים וחבריהם להתארגנות
24 נועדו בהכרח לקעקע את המטרות אותן הציבה לעצמה תנועת הליכוד בחוקתה, ומטעם זה
25 בלבד דין התביעה להידחות. כפי שעוד יובהר להלן דין התביעה להידחות גם מחמת העדר
26 פגיעה בזכויות קניין רוחני נטענות על ידי התובעת, על הקושי הרב שיש בעצם העלאת טענה
27 שכזו על ידי מפלגה בישראל החורטת על דגלה את יסודות הדמוקרטיה, שחלק מהן מתבטא
28 בחופש הביטוי והחופש להילחם על עקרונות השיטה מתוכה. נוכח האמור לא מצאתי לברר
29 טיעוני הנתבעים להתיישנות זכויות התובעת, במיוחד עת ההתנהלות הנטענת נמשכה לאורך
30 שנים רבות.
- 31 22. ונתחיל בזכויות הקניין הנטענות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 20-06-1897 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

1

2

זכויות הקניין של התובעת בשם המפלגה ובלוגו שלה על האות "למד" המתנפנת

3 23. בתביעתה העמידה התובעת את הזכויות לשמה ("הליכוד - תנועה לאומית ליברלית") על
4 הטייתו, בהיותו "סימן מוכר היטב", כלשונה בסיכומיה, ולטענתה הזכות עוגנה חוקית בעת
5 רישומה על פי חוק המפלגות שהעניק לה את שמה כאמור. אשר לזכות הבעלות בלוגו הכולל
6 גם את שמה וגם את סמלה, זכות זו מקורה לטענתה בחוק המפלגות כמו גם בפקודת סימני
7 מסחר [נוסח חדש], התשל"ב-1972; בחוק זכויות יוצרים, התשס"ח-2007; בחוק עוולות
8 מסחריות, התשנ"ט-1999 ובמשפט המקובל. עוד הפנתה בראיותיה לאסמכתאות בכתב לכך
9 שהיו מי שבקשו מהתובעת לעשות שימוש בשמה (ר' נספחים מ"ד 1-3 וכן מ"ה 1-3 לתצהיר
10 סיסו) ובמתן הרשות או שלילתו. ראתה גם את זכותה כאמור.

11 24. הנתבעים מצדם טענו כי אין לתובעת זכויות קנייניות לא בשם ולא בסמל, לא מכוח פקודת
12 סימני המסחר שאינה חלה על שם המפלגה וסמלה, ואף לא מכוח דיני היושר. לחלופין טענו,
13 כי ככל שקיימת זכות שהיא סימן מסחרי, עדיין זו אינה מעניקה לתובעת זכות שימוש בלעדית
14 בסימן באשר היא נסוגה מפני זכויות חוקתיות הנתונות לצדדים שלישיים המבקשים
15 להשתמש בזכות בעת מימוש זכותם לחופש הביטוי, חופש ההתארגנות וחופש המחאה. מכל
16 מקום טענו, כי השימוש במילה "ליכודניקים" אין בו כדי לפגוע בתובעת שכן היא אינה סימן
17 או שם השייך לה ("הליכוד" או "ליכוד"), אלא מדובר במילה בשפה העברית המציינת את
18 היותם שייכים לקבוצה התומכת במפלגת הליכוד ואין אפשרות לאסור עליהם שימוש במילה
19 המצויה בשפה העברית. מכל מקום, טענו הנתבעים כי השימוש בשם של הליכוד או בסמל
20 שלו, לרבות באות למד בסגנונה המיוחד, אינו שימוש בלעדי ומשתמשים בו אזרחים רבים
21 שאינם בהכרח תומכי ליכוד בביקורת על הליכוד ואף בהקשרים עסקיים.

22 25. נבחן את המקורות הנטענים השונים לקיומן של זכויות לתובעת בשמה ובסמל שלה.

23

24

חוק המפלגות כמקור לזכויות הקניין

25 26. אין חולק בין הצדדים כי השם ליכוד - תנועה לאומית ליברלית, הוקנה לתובעת עת נרשמה
26 אצל רשם המפלגות כדין בתאריך 1.12.1993. מכוח חוק המפלגות והוענקה לה תעודת
27 התאגדות הנושאת את שמה ומספר מפלגה 3-900002-59. רשם המפלגות דיווח על המפלגה
28 כמפלגה חדשה ליו"ר הכנסת וליו"ר ועדת הבחירות, ופרסם לציבור בעיתונים את דבר
29 רישומה (נספחים ט"ו/1 ו- ט"ו/2 לתצהיר מר סיסו ת/3).

30 27. חוק המפלגות קובע בסעיף 2 כי "מאה בני אדם או יותר, שהם אזרחי ישראל בגירים
31 ותושביה, רשאים לייסד מפלגה על ידי רישומה בפקס המפלגות". סעיף 4(א) קובע כיצד

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1897-06-20 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

- 1 יש להגיש הבקשה לרשם המפלגות "4.(א) בקשה לרישום מפלגה (להלן – הבקשה) תוגש
2 בידי מייסדיה לרשם; הבקשה תפרט את השם המוצע למפלגה, מטרותיה ומענה, וכן את
3 השם, שנת הלידה, מספר הזהות, משלח היד והמען של כל חבר מייסד החתום על בקשת
4 הרישום; לבקשה יצורף תקנון המפלגה". סעיף 8 מציין סייגים לרישום מפלגה ובין היתר
5 מציין "8.(א) לא תירשם מפלגה בשם העלול להטעות או בשם העלול לפגוע בתקנת הציבור
6 או ברגשותיו. (1א) בלי לפגוע בכלליות האמור בסעיף קטן (א), לא תירשם מפלגה בשם
7 הזהה, או בשם הדומה עד כדי להטעות, לשם של אחד מאלה: (1) מפלגה רשומה או שהיתה
8 רשומה; "סעיף 13 לחוק המפלגות רואה במפלגה תאגיד וכלשונו "13.(א) מפלגה רשומה היא
9 תאגיד כשר לכל חובה, זכות ופעולה משפטית". למפלגה אסור לעסוק בכל פעילות כלכלית-
10 עסקית וכלשון סעיף 21(א) "מפלגה לא תעסוק במישרין או בעקיפין בפעילות כלכלית-
11 עסקית", אך לאור לשון סעיף 21(ג) מותר למפלגה "בעצמה או באמצעות תאגיד מפלגתי
12 כמשמעותו בסעיף 21א, לעשות את אלה: (1) לרכוש נכס מכל סוג, למכרו, להשכירו או
13 להחזיקו;". נכס הוגדר בסעיף 1 לחוק המפלגות כ-"מקרקעין, מיטלטלין או זכויות". מאחר
14 והגדרת המונח "נכס" כוללת גם זכויות כי אז מותר לכאורה למפלגה להחזיק בזכויות קניין
15 רוחני. מכאן שככל שיקבע כי שם המפלגה הינו קניינה של התובעת כי אז הינה רשאית לפעול
16 להגנה על זכויותיה בו.
- 17 28. השאלה הראשונה אם כן הינה האם לתובעת זכויות קניין בשם "הליכוד-תנועה לאומית
18 ליבראלית" שהוענק לה ע"י רשם המפלגות מכוח חוק המפלגות, זכויות המונעות מהנתבעים
19 שימוש בשם הליכודניקים החדשים או בשם ליכוד או הליכוד על האות למד המתנפנפת.
20 התשובה לטעמי הינה כי אמנם לתובעת זכות לשמה כפי שהוכר עבורה בחוק המפלגות אלא
21 שלא מדובר בזכות קניין, אלא בזכות שמקורה כאמור בסעיף 8 לחוק המפלגות המונעת
22 אפשרות רישום מפלגה נוספת בעלת אותו שם או שם דומה עד כדי להטעות. אין לטעמי כל
23 אפשרות מכוח חוק המפלגות למנוע ממי שמבקש לעשות שימוש בשם "ליכוד" בהיבטים
24 שאינם קשורים לרישום מפלגה חדשה באותו שם או בשם דומה עד כדי להטעות. כך, מעת
25 שהשימוש שמבצעים הנתבעים לא נועד לצרכי רישום מפלגה חדשה כדוגמת "הליכודניקים
26 החדשים" ובהעדר כל עניין של הנתבעים כאמור לרשום מפלגה באותו השם, כי אז חוק
27 המפלגות, אינו מקנה לתובעת הגנה בנסיבות.
- 28 תימוכין לכך ניתן למצוא בדברי הצעת החוק לפיה "החוק המוצע בא להבטיח את חופש
29 ההתאגדות של מפלגות", אך להבדיל למשל מסימני מסחר או זכויות יוצרים לא העניק
30 המחוקק בחוק המפלגות זכויות עודפות למי שניתנה לו מכוחו שם המפלגה (ר' למשל פרק ז'
31 לפקודת סמני מסחר המעניק לבעל הזכות זכות שימוש ייחודית והגנה על סימן המסחר או
32 פרק ג' לחוק זכויות יוצרים המגדיר את הזכות הבלעדית לעשות ביצירה).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 20-06-1897 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

1 המסקנה הינה כי ככל שמבקשת התובעת להגן על שמה מפני שימוש על ידי אחרים היא צריכה
2 למצוא את מקור הזכות במקומות אחרים, כפי שייבחן להלן.

3

4

זכויות מכוח פקודת סימני מסחר

5 29. לטענת התובעת הינה בעלת זכות לסימן מסחר מוכר היטב מכוח סעיף 46א(א) לפקודה,
6 למרות שלא נרשם, והכוונה הינה לשם ליכוד על האות למד המתנפנת ומעוצבת באופן גרפי
7 מיוחד. התובעת הדגישה כי מדובר בסימן מסחר מוכר היטב מזה כחמישים שנה רצופות החל
8 מ-1973, שהינה השנה בה התחילו לעשות שימוש לראשונה באופן זה בשם של הליכוד ובשם
9 ליכוד. בכל הקשור עם האות למד על עיצובה הגרפי המיוחד, החלו לעשות בה שימוש החל
10 משנת 1977 לאחר שנוצר ע"י המעצב הגרפי גדעון שגיא. בשנת 1981 שיפץ הפרסומאי ראובן
11 אדלר את הסמל על בסיס הגופן העברי "חיים" באופן מוטה והוסף לו הצבע הכחול (ר' סעיף
12 48 לתצהיר מר צורי סיסו ת/30).

13 אם כן, התובעת עושה שימוש בשם ליכוד ובשם הליכוד עם הסמל והאות למד בסגנונה
14 המיוחד לאורך עשרות שנים, ובכל מערכת בחירות ובפרסומים שונים, כנסים, עצרות וכיו"ב
15 (ר' נספחים כ"ז, כ"ח, כ"ט, ל', ל"א, ל"ב, ל"ג, ל"ד, ל"ה, ל"ו, ל"ז, ל"ח, ל"ט, מ"א, מ"ב, מ"ג, מ"ד, מ"ה, וכו' לתצהיר מר סיסו). התובעת
16 1-4, ומ"ב 1-2 לתצהיר מר סיסו). כך גם השם ליכוד נכלל בכתובת האינטרנט של המפלגה
17 www.likud.org, בדף הפייסבוק שלה וברשתות החברתיות (ר' נספחים ל"ט 1-3 לתצהיר
18 מר סיסו). רשימות הליכוד לבחירות לכנסת מוגשות מטעם מפלגת הליכוד ומוחתמות ע"י
19 ב"כ הליכוד, כאשר השם ליכוד רשום גם על פתק ההצבעה בבחירות לכנסת (ר' נספחים ט"ז,
20 י"ז 1-2 וי"ח לתצהיר מר סיסו) והוא נכלל גם בשם כלל מוסדות המפלגה כמו סיעת הליכוד
21 לכנסת ועוד (נספחים י"ט, כ', כ"א, כ"ב, כ"ג, כ"ד, כ"ה, וכו' לתצהיר מר סיסו). התובעת
22 הדגישה בסיכומיה כי במהלך עשרות שנים השקיעו בליכוד מאות מיליוני שקלים, בהטמעת
23 השם והסמל בתודעת הציבור (ס' 70 לתצהיר מר סיסו).

24 התובעת הפנתה גם לפקודת סימני מסחר בארה"ב שמכוחה הכירו בשימוש שעושה מפלגה
25 בסימן מסחר תחת הכותרת "שירותים" *United we stand, America, Inc. v. United*
26 *we stand, America New York, Inc., 128 F.3d 86, 90 (2d Cir. 1977)* בו נקבע
27 לטענתה כי פעילות פוליטית הינה בגדר "שירותים" שכן מפלגות פוליטיות מספקות שירותים
28 לבוחרים על ידי אימוץ סימן ושימוש בו כדי ליצור זיקה בין המפלגות למועמדים מטעמן. עוד
29 נקבע כי על הבוחרים להיות מסוגלים להבחין בין סימני המפלגות השונות על מנת לשייך את
30 המפלגות למועמדים מטעמן, אחרת כל מפלגה הייתה רשאית להפיץ הצהרות בשם חברתה
31 ו"הבלבול עשוי להיות קטסטרופלי". בישראל, כך טענה התובעת, ובאופן דומה ניתן להפנות
32 לסעיפים 2 ו-3 לחוק עוולות מסחריות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 20-06-1897 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

- 1 עוד הפנתה לכך ששמה "הליכוד" או "ליכוד" והאות למד בעיצובה המיוחד עונים להגדרת
2 הפקודה לביטוי "סימן" כעולה מסעיף 1 לפקודה דהיינו "אותיות, ספרות, מילים, דמויות או
3 אותות אחרים או צירופם של אלה..." ומכאן שעסקינן בסימן מסחר שאינו מוגבל לעולם
4 המסחר בלבד אלא משתרע גם על "טובין" רוחניים שהם דעות, עמדות ורעיונות" (סי' 49
5 לסיכומיה). לטעמה המאפיין את המסחר הינה התחרות שאמורה להיות הוגנת והוא גם
6 המאפיין המצוי במגרש הפוליטי והינו אינטרס חברתי דמוקרטי שמהווה את המקור להגנה
7 על הבלעדיות של המפלגה לסימני המסחר שלה שהינם הלוגו, השם והאות "למד" והצורך
8 להגן על הציבור להחליט האם לתמוך ברעיון מסוים המזוהה עם אותו סימן מסחר של
9 המפלגה המסוימת שהינו כאמור סימן מסחר ידוע היטב.
- 10 לפיכך טענה התובעת שהינה זכאית להירשם כבעליהם של השם, הלוגו והאות "למד" כסימני
11 מסחר על פי פקודת סימני מסחר וליהנות מההגנות הניתנות בפקודה זו ומקורו במשפט
12 המקובל כסימן מסחר מוכר היטב.
- 13 30. הנתבעים מצדם סברו כי סימני מסחר עפ"י פקודת סימני המסחר מוגבלים למוצרים
14 ושירותים שכן הגדרת סימן מסחר הינה "סימן המשמש, או מיועד לשמש, לאדם לעניין
15 הטובין שהוא מייצר או סוחר בהם" (ר' סעיף 1 לפקודת סימני המסחר) ואילו התובעת אינה
16 מייצרת או סוחרת בכל טובין שהם.
- 17 31. נדמה שגם מפקודת סימני המסחר לא תיושע התובעת. נקודת המוצא הינה שסימן מסחר
18 מתייחס לטובין שאדם מייצר או סוחר בהם, אלא שכזכור על פי חוק המפלגות בסעיף 21(א)
19 "מפלגה לא תעסוק במישרין או בעקיפין בפעילות כלכלית-עסקית" ומכאן שביחס כמעט
20 ישר, המפלגה אינה רשאית לעסוק בייצור או בסחר בטובין שהינם בעלי קונוטציה כלכלית
21 עסקית, ולכן אינה זכאית ליהנות מזכויות הקניין הניתנות למוצר מכוח פקודת סימני
22 המסחר.
- 23 אפילו לא תאמר כן, פק' סימני המסחר נועדה להגן על הציבור מפני הטעיה בכל הקשור עם
24 מקורם של השירותים אותם הוא רוכש ובמטרה להגן על המונויטין שבסימן, הגנה שמקורה
25 בעולם המסחר, להבדיל מהעולם הפוליטי. בכך לא מצליחה התובעת להוכיח את הקשר הלוגי
26 הישיר שבין עולם המסחר לעולם הפוליטי ואת הרלוונטיות שלו לנושאים השנויים במחלוקת
27 בענייננו. לטעמי, קיים קושי מובנה בטענת התובעת, שכן שם המפלגה, בו מבקשת התובעת
28 לראות סימן מסחר מוכר היטב, אינו מיועד לעמוד מאחורי מוצר מסחרי והמפלגה כאמור
29 אינה רשאית לסחור בסחורה כלשהי המוגנת בפק' סימני המסחר. לפיכך, לא ניתן לראות,
30 בשמה של המפלגה כ"נכס" לעניין פק' סימני המסחר, בין רשום ובין שאינו רשום. יאמר כאן,
31 באמרת אגב, כי לא השכלתי להבין מדוע התובעת, הטוענת בלהט כה רב להיותה בעלת סימן
32 מסחר מוכר היטב, לא טרחה ורשמה את שמה ו/או את הלוגו שלה על הלמד המתנפנפת אצל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 20-06-1897 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

1 רשם סימני המסחר פרק זמן כה ארוך ואולי הבינה אף היא את הקשיים הנובעים מההקשר
2 הבעייתי שבין עולם המסחר לעולם הפוליטי.
3 לפיכך, לטעמי, וכל עוד לא נכתב אחרת בפק' סימני המסחר או בחוק המפלגות, אין לראות
4 בשם המפלגה ובסמלה סוג של סימן מסחר הראוי להגנה דווקא מכוח פק' סימני המסחר.
5 הניסיון לסחור בדעות, עמדות ורעיונות, מושך ככל שיהיה, אינו ניתן להשלכה גם לא בדרך
6 של היקש לנוכח האיסור החל על מפלגות לעסוק בפעילות כלכלית עסקית עליהם נועדה
7 פקודת סימני המסחר להגן, ומכאן שפק' סימני המסחר אינה יכולה לחול על פעילות פוליטית
8 מפלגתית ולכן גם לא להגן על שם המפלגה ועל הלוגו שלה.

9

10

ומה על חוק זכויות יוצרים?

11 32. התובעת טוענת כי הינה זכאית לזכות קניין בשמה מכוח חוק זכויות יוצרים אך זאת העלתה
12 בדיונים ובסיכומיה להבדיל מכתב תביעתה. משהנתבעים אינם מעלים טרזניה אתייחס לכך
13 אף אנוכי.

14 לטענת התובעת שם המפלגה והאות "למד" המהווה את סימלה, מוגנים גם מכוח חוק זכויות
15 יוצרים. הם לטעמה בגדר "יצירה אמנותית" כפי הגדרתה בסעיף 1 לחוק ולכן על פי סעיף
16 11 לחוק לתובעת "הזכות הבלעדית לעשות ביצירה, או בחלק מהותי ממנה, פעולה, אחת או
17 יותר" מבין הפעולות המנויות בסעיפים 11(1), (2), (3), (4), (5), (6).

18 33. הנתבעים מצדם סברו כי התייחסות התובעת בסיכומיה לחוק זכויות יוצרים הינה דלה.
19 לטעמם, אין עסקינן בזכויות יוצרים שכן אלה מנויים בסעיף 4 לחוק הקובע "זכות יוצרים
20 תהא ביצירות אלה: יצירה מקורית שהיא יצירה ספרותית, יצירה אמנותית, יצירה דרמטית
21 או יצירה מוסיקלית, המקובעת בצורה כלשהי". סעיף 1 מגדיר מהי יצירת אומנות וכלשונו:
22 "לרבות רישום, ציור, יצירת פיסול, תחריט, ליטוגרפיה, מפה, תרשים, יצירה אדריכלית,
23 יצירת צילום ויצירת אומנות שימושית ובכלל זה (Typeface)". אלא שאין מדובר בלוגו של
24 מפלגה או בשמה ולכן חוק זכויות יוצרים אינו מתייחס אל אלה כאל יצירת אומנות. עוד
25 הוסיפו הנתבעים כי אפילו תאמר שאין מדובר ברשימה סגורה, עדיין אין לומר כי לוגו הינו
26 סוג של יצירת אומנות שכן הינו נעדר סממן המאפיין יצירת אומנות כמו שוק מוכרים-קונים,
27 ערך אומנותי תרבותי וכיו"ב, כשכל ישותו בזירה הפוליטית ובזיהוי שלו עם מפלגה. מכל
28 מקום, חוק זכויות יוצרים חל על יצירה ולא על מילה או שם, ואין בלעדיות על שימוש במילה
29 או בשם, בדומה למילה "ירוק" הקשורה גם להגנה על איכות הסביבה ואין כל אפשרות לראות
30 במילה זו מושא לזכויות יוצרים כיצירת אומנות. כך גם סברו כי שם המפלגה או הלוגו שלה
31 אינם בגדר "פטנט" על פי חוק הפטנטים שכן אין בהם כל אמצאה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 20-06-1897 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

- 1 34. התקשיתי עד למאוד לקבוע כי שם ה"ליכוד" כפי המופיע בלוגו הינה בגדר "יצירת אמנות"
2 הזכאית להגנה דווקא מכוח חוק זכויות יוצרים.
- 3 35. סעיף 4(א)1 לחוק זכויות יוצרים קובע כי:
4 "4. (א) זכות יוצרים תהא ביצירות אלה:
- 5 (1) יצירה מקורית שהיא יצירה ספרותית, יצירה אמנותית, יצירה דרמטית או
6 יצירה מוסיקלית, המקובעת בצורה כלשהי";
- 7 יצירת אמנות הוגדרה כאמור בסעיף 1 לחוק זכויות יוצרים כ: "יצירות אמנותיות-לרבות
8 רישום, ציור, יצירת פיסול, תחריט, ליטוגרפיה, מפה, תרשים, יצירה אדריכלית, יצירת
9 צילום ויצירת אומנות שימושית ובכלל זה גופן (Typeface)".
- 10 סעיף 7 לחוק זכויות יוצרים קובע כי:
11 "7. על אף הוראות סעיף 4, לא תהא זכות יוצרים במדגם כהגדרתו בפקודת הפטנטים
12 והמדגמים או בעיצוב כהגדרתו בחוק העיצובים, התשע"ז-2017, אלא אם כן המדגם או
13 העיצוב אינו משמש ואינו מכוון לשמש לייצור תעשייתי...";
- 14 עיצוב הוגדר בסעיף 1 לחוק העיצובים, התשע"ז-2017 (להלן: "חוק העיצובים") כ"עיצוב" –
15 מראהו של מוצר או של חלק ממוצר, המורכב ממאפיין חזותי אחד או יותר של המוצר או של
16 חלק מהמוצר, לפי העניין, ובכלל זה מיתאר, צבע, צורה, עיטור, מרקם או החומר שממנו
17 הם עשויים"; (ההדגשה שלי א.ב.)
- 18 לטעמי, הלוגו המאפיין את השם ליכוד מתייחס למילה בשפה העברית שלא יכול להיות חולק
19 שלגביה אין זכויות יוצרים. מאידך, הלמד המתנפנת הינה לטעמי בגדר "עיטור" של המילה
20 ולפיכך יכולה לשמש לכאורה מושא לזכויות יוצרים שכן אינה מכוונת לשמש לייצור תעשייתי
21 כלשון סעיף 7 לחוק זכויות יוצרים.
- 22 אמנם חוק זכויות יוצרים אינו חל על מדגם או עיצוב מכוח סעיף 7 לו, אך מאחר ואין מדובר
23 כאמור בשימוש תעשייתי באות "למד" כי אז ניתן לכאורה לראותה בגדר מוצר הזכאי להגנה
24 מכוח חוק זכויות יוצרים (ר' טוני גרינמן, בספרו זכויות יוצרים (מהדורה שלישית), עמ' 179).
25 אלא שבחינת חוק העיצובים מלמדת כי נקודת המוצא הינה שעיצוב מתייחס ל"מוצר" וכפי
26 הגדרת מוצר כזכור בסעיף 1 לחוק העיצובים: "עיצוב" – מראהו של מוצר או של חלק ממוצר,
27 המורכב ממאפיין חזותי אחד או יותר של המוצר או של חלק מהמוצר, לפי העניין, ובכלל זה
28 מיתאר, צבע, צורה, עיטור, מרקם או החומר שממנו הם עשויים" (ההדגשות שלי א.ב.)
29 ומכאן שגם "עיטור", אליו ניתן להפנות ככזה המעטר את הלמד המתנפנת, הינו עיטור של
30 אותו מוצר או חלק ממוצר וזאת להבדיל מעיטור של מילה בשפה העברית. ומכאן הקושי
31 בהכרת העיטור של הלמד המתנפנת ככזה הזכאי להגנה מכוח חוק זכויות יוצרים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 20-06-1897 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

1 מעבר לאמור לעיל, יש אמנם מידע אודות הגורם שיצר את האות למד המתנפנת אך לא ברור
2 כיצד רכשה בה התובעת זכות שימוש או שמא בעלות במערכת יחסיה עם אותו יוצר (כזכור
3 גדעון שגיא או ראובן אדלר). נושא זה לא בא לכלל ביטוי בראיות התובעת, למרות "הידיעה
4 השיפוטית" כי האות למד המתנפנת, הינה בשימושה של התובעת מזה שנים רבות.

5

6 חוק עוולות מסחריות התשנ"ט-1999

7 37. טוענת התובעת כי מקור נוסף לזכות הבלעדית של התובעת בלוגו בשם המפלגה ובאות למד
8 מצוי בס' 2 ו-3 לחוק עוולות מסחריות.

9 38. הנתבעים טענו כי בדומה לחוק זכויות יוצרים גם כאן ההתייחסות של התובעת דלה, תוך הפניה
10 לס' 2 ו-3 לחוק עוולות מסחריות, אפילו מבלי לצטטם ומבלי לדון בהם באופן רציני.

11 39. גם חוק זה עניינו כולו בעולם המסחר ונועד להגן על קניינו של היחיד ועל הציבור מפני הטעיה
12 תוך שימת דגש על תחרות בלתי הוגנת וכדברי פרופ' מיגל דויטש בספרו **עוולות מסחריות**
13 **וסודות מסחר** (נבו 2002) 23, החוק מחיל איסור כללי על תחרות בלתי הוגנת הן בתחום דיני
14 הניזקין והן בתחום עשיית עושר ולא במשפט על אף השמטת נושא זה מהחוק. אלא שאלה
15 לטעמי אינם רלוונטיים לנושאים שבמחלוקת ואין לראות בהם נושאים דומים – העולם
16 המסחרי כלכלי מחד והעולם הפוליטי מאידך. לפיכך סברתי כי אין לתובעת זכויות מכוח חוק
17 עוולות מסחריות שאינו חל על הזכויות הנטענות של התובעת וכי תחרות בלתי הוגנת הינה
18 תרתי דסתרי כשעסקין באותה מפלגה פוליטית לה אמצעי מניעה משל עצמה היכולה ומסוגלת
19 לפתור את סוגיית "הסוס הטרויאני" המופעל ע"י חורשי רעתה לכאורה וכפי שנהגה התובעת
20 כלפי הנתבעים מבלי להתייחס לגופן של טענות כפי שנטענו והוכרעו ע"י ביה"ד של התנועה.

21

22 זכות שימוש על פי המשפט המקובל

23 40. מקור אחרון לזכות השימוש הבלעדית של התובעת בלוגו בשם המפלגה ובאות "למד" מצוי
24 לטענת התובעת במשפט המקובל (Common Law). לטענת התובעת, המשפט המקובל מעניק
25 הגנה על סימני מסחר שלא נרשמו מכוח חוק סימני המסחר, בנסיבות ובהן החוק לא חל מכיוון
26 שהשם ליכוד או הליכוד הינו סימן מסחר מוכר היטב וגם כך הסמל הליכוד והאות "למד"
27 בעיצובה הגרפי המיוחד, כי אז רק לתובעת זכות שימוש בלעדית בהם. התובעת הדגישה כי לא
28 העניקה לנתבעים או להתארגנות אישור להשתמש, לא בלוגו, לא בשם המפלגה ולא בסמל שלה
29 (ר' עדות מר סיסו בס' 76 לתצהירו), ולפיכך הם הפרו את זכויות הליכוד בהם, עת פרסמו
30 בפרסומים שונים (ר' נספחים מ"ח 1-2 לתצהיר מר סיסו כמו גם עדות מר מאירי וכן צילומי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1897-06-20 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

- 1 מסך מאתר הארגון על עמודי הפייסבוק והטוויטר שלו, כעולה מנספחים מ"ט, נ ונ"א לתצהיר
2 מר סיסו).
- 3 41. הנתבעים מצדם טענו כי גם טענה זו נטענה ללא כל ביסוס פסיקתי או ספרותי.
- 4 42. גם בעניין זה אין לי אלא להצטרף לעמדת הנתבעים שכן התובעת לא הראתה בראיותיה
5 ובסיכומיה כי אמנם קיימת הלכה מחייבת במשפט המקובל אותה ניתן לייבא לדין הישראלי
6 במיוחד לא לאחר חקיקת חוק יסודות המשפט, התש"ס-1980. די בכך כדי לדחות את טענת
7 התובעת ומנימוק זה בלבד.

8

9

שימוש העלול להטעות או למי מותר להשתמש בשם ליכוד/ליכודניק

- 10 43. לטענת התובעת, די באמור לעיל לעניין זכויותיה בלוגו, בשם ובסמל במסגרת פעילות פוליטית
11 אותה ביצעו הנתבעים וההתארגנות, ובהיותם של אלה בגדר זכות קניין בלעדית הנתונה
12 לתובעת בלבד וללא קבלת אישור התובעת לעשות שימוש זה, כדי לקבל את התביעה. כפי
13 האמור לעיל, לא מצאתי כי לתובעת זכות קניין רוחני בשמה ובשם הליכוד על "למד"
14 המתנפנת, על סמך החקיקה אליה הפנתה התובעת. ועדיין, אין להתעלם מהעובדה ולפיה השם
15 ליכוד על "למד" המתנפנת מלמד על רכישת מוניטין בהם באופן מובהק לתובעת, והשאלה
16 הינה האם שימוש במוניטין זה באופן הסוטה מהמטרות העומדות בבסיס הקמת התובעת הינו
17 אפשרי למי שאינו מאמין בהם או אינו תומך במטרות אלה?

- 18 44. לטענת התובעת השימוש שעושים הנתבעים, כמו גם ההתארגנות, עלול להטעות את האדם
19 הסביר לסבור כי פרסומי הליכודניקים החדשים הינם בפועל פרסומי הליכוד או חבריו. בכך יש
20 כדי להוות מצג המטעה את הציבור באמצעות מניפולציה, התנהגות לא הוגנת ובאופן העלול
21 ליצור בלבול בקרב הציבור. בכך נפגעת זכותם של חברי הליכוד להתאגד כמפלגה פוליטית, נפגע
22 חופש הביטוי הפוליטי של המפלגה וחבריה וכן נפגעת זכות הציבור להיות מושא לתעמולת
23 בחירות הוגנת. בכך גם יש פגיעה קשה באינטרס הציבורי לשמירת עקרונות השיטה
24 הדמוקרטית במדינה שאחד מיסודותיה הם קול אחד לכל אחד, היכול להתממש רק בתנאי
25 תחרות הוגנת (ר' גם הפניה לס' 13 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959, שכותרתו
26 איסור הפרעה, הקובע: "לא תהא תעמולת בחירות מטעם מפלגה או רשימת מועמדים אחת או
27 למענה בצורה או בדרך שיש בהם משום הפרעה בלתי הוגנת של תעמולת בחירות מטעם
28 מפלגה או רשימת מועמדים אחרת או למענה").

- 29 45. הנתבעים מצדם טענו בסיכומיהם כי לא כך הם פני הדברים, וכי התובעת טוענת במובלע כי
30 בהיות הנתבעים מי שאינם חברי מפלגה, הם אינם רשאים לכוון את עצמם "ליכודניקים" אלא
31 שטענה שכזו שגויה מן היסוד, שכן גם מי שאינו חבר מפלגה רשאי לכוון עצמו "ליכודניק",

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1897-06-20 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

- 1 כמו רבים מן הציבור. מכל מקום טענו, כי התובעת לא הבחינה בין זכותם של חברי ליכוד
2 רשומים לעשות שימוש בשם "ליכוד" לבין זכותם של הנתבעים שאינם רשומים עוד כחברי
3 ליכוד וכי לא די בעובדה שהנתבעים אינם רשומים עוד כחברי מפלגה על מנת שהתובעת תוכל
4 לשלול מהם את זכות השימוש בשם "ליכודניקים" או בשם "ליכוד" ולא רק חברי מפלגה
5 רשומים רשאים לקרוא לעצמם "ליכודניקים", שכן הנתבעים הינם תומכים לגיטימיים בליכוד.
- 6 46. תחילה נבחן אם כן האם רשאית התובעת למנוע מכל מי שחפץ בכך לעשות שימוש בשם "ליכוד"
7 או "ליכודניק"? נדמה כי התשובה לכך ברורה ואף מנכ"ל התובעת, מר סיסו, מכיר מכך
8 במסגרת חקירתו בביהמ"ש (ר' עמ' 113 מול 14-15, שם נשאל אם אדם יכול לקרוא לעצמו
9 ליכודניק גם אם אינו חבר מפלגה ומשיב שכן). מכאן שכל מי שרואה עצמו חלק מתנועת
10 הליכוד, אפילו אינו חבר בתנועה, אין מקום למנוע ממנו לעשות שימוש בשם "ליכודניק". אין
11 גם לראות בו מי שמטעה את סביבתו בכך שהוא מכנה עצמו "ליכודניק", אלא אם כן הוכחו
12 התנאים ולפיהם הינו עושה שימוש מטעה במונח "ליכודניק". התובעת סברה כאמור, כי
13 הטעייה שכזו בוצעה ע"י הנתבעים וביקשה להוכיח זאת בראיות שצרפה לתיק המוצגים
14 מטעמה ובהם, בין היתר, אמירות כאלה ואחרות שנאמרו על ידי הנתבעים במדיה החברתית
15 (ר' למשל נספחים מ"ח-נ"א לתצהיר סיסו), וכן העידו על כך תוצאות ההליכים המשפטיים
16 בבית הדין של התנועה שמצא בהתנהלות הנתבעים כזו שיש בה טעם לפגם ובחר לכן לבטל את
17 חברותם במפלגה. לפיכך נטען שיש גם בפסקי הדין בעניינם כדי להצביע על כך שהתנהלותם
18 אינה תואמת את ערכי תנועת הליכוד ולפיכך יש למנוע מהם לעשות שימוש בסמלי התנועה
19 הגורמים כאמור להטעיית הציבור.
- 20 התובעת מעלה למעשה כנגד הנתבעים טענות מתחום הנזיקין, למרות שאינה נוקבת בשם
21 המפורש, ובהן עוולת התרמית והרשלנות.
- 22 עוולת התרמית קובעת בסעיף 56 לפקודת הנזיקין כי **"תרמית היא הַצג כוזב של עובדה,**
23 **בידיעה שהיא כוזבת או באין אמונה באמיתותה או מתוך קלות ראש, כשלא איכפת למציג אם**
24 **אמת היא או כזב, ובכוונה שהמוטעה על ידי ההיצג יפעל על פיו; אולם אין להגיש תובענה על**
25 **היצג כאמור, אלא אם היה מכוון להטעות את התובע, אף הטעה אותו, והתובע פעל על פיו**
26 **וסבל על ידי כך נזק ממון"**. בנסיבות ברור כי התרמית הנטענת אינה מכוונת בהכרח לתובעת
27 גופה כפי שהינה מוצגת במטרות התנועה בתקנון המפלגה, אלא כלפי אינטרסים פנים
28 מפלגתיים, מה גם שלא ניתן לומר כי התובעת הסתמכה על הידיעה הכוזבת כפי הנדרש בעוולה
29 וכך גם התובעת אינה טוענת לקיומו של נזק ממון ולכן בשל כל אלה, כך נראה, בחרה התובעת
30 שלא לעשות שימוש בעוולה זו.
- 31 מעבר לכך אציין כי בע"א 4842/05 גרניט הנדסה נ' כלל חברה לביטוח בע"מ (12.8.2007)
32 (להלן: **"פרשת גרניט"**) קובע כב' הש' ד' חשין ביחס לעוולת התרמית גם זאת:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 20-06-1897 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

- 1 "הטלת אחריות בגין תרמית, שונה היא מהטלת אחריות בגין רשלנות.
2 האשם המיוחס למי שמרמה שונה מזה המיוחס לרשלן. הטלת אחריות
3 בעוולת התרמית מטילה אשם אישי, בעוד האשם שביסוד עוולת
4 הרשלנות הינו "אשמה חברתית" (ע"א 5604/94 חמד נ' מדינת ישראל,
5 פ"ד נח(2) 498, פסקה 10 מפי הנשיא ברק). משכך, בית משפט זה
6 הכיר בכך כי הנטל להוכחת עוולת התרמית הוא נטל כבד (ע"א 125/89
7 בלס נ' ערן פילובסקי, פ"ד מו(4) 441, פסקה 7; ע"א 260/82 סלומון נ'
8 אמונה, פ"ד לח(4) 253, פסקה 3)."
- 9 בנסיבות, לא מצאתי שהתובעת עומדת בנטל הכבד המבקש להוכיח כי נפל בהתנהלות הנתבעים
10 פגם מסוג תרמית כלפי התובעת או מי או מה שהינה מייצגת ודי בכך כדי לסלק הטענה לתרמית
11 כבר מלכתחילה.
- 12 47. בנוסף ניתן לייחס לתובעת את הטענה לפיה הנתבעים פעלו על דרך הצגת מצג שווא רשלני
13 המבוססת כידוע על עוולת הרשלנות כעולה מסעיפים 35-36 לפקודת הנזיקין. התובעת טוענת
14 למעשה כי הנתבעים מציגים את עצמם כחלק מתנועת הליכוד בעוד שבפועל אינם כאלה ולפיכך
15 בהציגם מצג זה כלפי אחרים והעלאת מסרים המנוגדים למסרים שמעלה התובעת הינם פוגעים
16 בתובעת ויש למנוע מהם מלהמשיך ולעשות כן.
- 17 48. בהיות העובדות תואמות את ניסיון התובעת לראות בהתנהלות הנתבעים גם משום עוולת מצג
18 שווא רשלני אתייחס לכך בקצרה על מנת להראות שגם לו עלתה סוגיה זו לדיון בזה האופן היא
19 לא הייתה מוכרעת לטובת התובעת.
- 20 49. עילת התביעה בשל מצג שווא רשלני מקורה בעוולת הרשלנות (סעיפים 35 ו-36 לפקודת הנזיקין
21 [נוסח חדש]) ומחייבת קיומה של חובת זהירות, הקיימת בכל מקום בו מוסר המידע צריך היה
22 לצפות שמקבל המידע יסמוך ויפעל לפיו (ר' ע"א 3862/04 ע.פ.ת נ' נקר (13.2.08) (להלן: "פרשת
23 נקר"); ע"א 666/09 בנק דיסקונט נ' מעריב (19.7.2011) (להלן: "פרשת מעריב"); ע"א 2413/06
24 מגדלי כספי רג'ואן ובניו נ' מנהל מקרקעי ישראל (10.11.09) (להלן: "פרשת רג'ואן"); הפרת
25 החובה או התרשלנות, היינו מסירת מידע שמוסרה יכול היה לדעת בשקידה סבירה שאינו
26 מבוסס (ר' בע"א 790/81 American Microsystems Inc נ' אלביט מחשבים בע"מ, פ"ד
27 לט(2) 785 (1985) (להלן: "פרשת מיקרוסיסטם")). התרשלנות יכול ותהא הן במעשה והן
28 במחדל ולפיכך מסירת מידע חלקי או הימנעות ממסירת מידע רלוונטי אף הם בגדר מצג שווא
29 (ר' פרשת נקר; ע"א 209/85 עיריית קרית אתא נ' אילנקו, פ"ד מב(1) 190, 204 (1988)); קיומו
30 של קשר סיבתי בין ההתרשלנות לנזק היינו, כי אותו אחר סמך ידו על המידע הרשלני שנמסר
31 לו וכתוצאה מכך הוסב לו נזק.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1897-06-20 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

- 1 50. פסיקת ביהמ"ש השונים הוסיפה דרישות פרטניות מעבר לנדרש בעולות הרשלנות לעולות מצג
2 השווא הרשלני ולפיהן :
- 3 א. יש צורך בקיומם של "יחסים מיוחדים" בין מוסר ומקבל המידע. בתחילה כיוונה הפסיקה
4 להיצג שווא שנמסר ע"י בעל מקצוע בלבד (ר' המ' 106/54 ויינשטיין נ' קדימה, פ"ד ח(3) 1317
5 (1954), להלן: "פרשת קדימה") אך בהמשך הכירה גם באחריות בגין מצגים שהוצגו על ידי
6 הדיוטות בין במהלכה של עסקה ובין שלא, באופן שכל מסירת אינפורמציה רשלנית עשויה
7 להקים יחסים מיוחדים בין מוסר ומקבל המידע (ר' ת"א 86/76 עמידר נ' אהרון, פ"ד לב(2)
8 343, 337 (1978) (להלן: "פרשת עמידר"); פרשת נקר; פרשת מעריב; פרידמן וכהן, חוזים (כרך
9 א') 523 (1991)).
- 10 ב. כמו כן נדרשת הסתמכות סבירה של הניזוק על המידע שנמסר לו ולא מצופה ממנו שיבצע הוא
11 עצמו או באמצעות מי מטעמו בדיקת ביניים למידע זה בטרם יעשה בו שימוש.
- 12 51. כבי' השופט אגרנט עמד על המסגרת הנורמטיבית המנחה בעולות מצג השווא הרשלני בפרשת
13 קדימה עמ' 1340-1342 לפסה"ד כשקבע (ההדגשות שלי א.ב.):
- 14 "ג. ... יש להגביל את המקרים בהם יטיל החוק אחריות אזרחית על הודעות
15 רשלניות, לעומת אלה שבהם יטיל אחריות על פעולות פיזיות מזיקות שמקורן
16 ברשלנות...
- 17 1) ... הודעה רשלנית לא תגרור אחריות אזרחית כאשר לא ניתנה למטרת
18 עסקה מסוימת, אשר כתוצאה ממנה נגרם הנזק הכספי המשמש יסוד
19 לתביעה...
- 20 2) ... אין לחייב בתשלומי נזק על הודעות רשלניות המביאות לתוצאות נזקיות
21 כספיות שהיקפן המכסימלי אינו ניתן להגדרה מראש...
- 22 3) ... אין לחייב בתשלומי נזק בשל הודעות רשלניות נגד סוג בלתי מוגדר של
23 אנשים... אם התכוון בעל המקצוע, שמסר חוות דעת מקצועית למאן דהוא, כי
24 מי שניזוק על ידה יסמוך עליה, על אותה חוות דעת, בקשר לעניין שבשמו
25 נערכה, אזי... הוא יחויב חובת זהירות כלפי אותו אדם, בהבעת דעותיו
26 המקצועיות. אין אמנם הכרח, שבעל המקצוע יתן מראש את זהותו של האדם
27 אשר לשם הדרכתו נערכת חוות הדעת, כי אם די בכך שזהו אדם אשר זהותו
28 עתידה להתברר, משום שעבורו נועדה העסקה נשוא חוות הדעת, כגון במקרה
29 בו הוכנה חוות הדעת לפי הזמנת מוכר ולשם הצגה בפני קונה בכוח, אשר עורך
30 חוות הדעת איננו יודע מראש מי הוא. יתכן מאד כי הלה יחוב חובת זהירות גם
31 לאדם השייך לסוג אנשים המוגדר על ידי היקף העסקה שלשמה הכין את חוות
32 הדעת, שוב בתנאי כי התכוון שכל מי ששייך לסוג זה יסמוך עליה".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 20-06-1897 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

52. בכל הקשור עם רשלנות והיגד רשלני במהלך מו"מ קבע כב' השופט ת' אור בפרשת מיקרוסיסטם כך:

"בהסתמך על הוראות סעיפים 35 ו-36 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] ועל האמור לעיל, כשבוחנים קיומה של עילה בשל התרשלות בהיצג רשלני במהלך משא ומתן, יש לבחון: האם הוכח היצג של עובדות; האם ההיצג לא היה מהימן, ובזהירות ושקידה ראויות היה על מציג העובדות לדעת, שההיצג אינו מבוסס; האם היה עליו לצפות, כי הצד האחר למשא ומתן יסתמך על דבריו ויפעל על פיהם, ואם יפעל כך עלול להיגרם נזק פיסי לגוף או לרכוש או נזק כלכלי לאחר; האם בפועל הסתמך האחר על ההיצג הרשלני וכתוצאה מכך נגרם לו נזק".

בהמשך פורט הסייג של בדיקת ביניים שבהתקיימותו לא מתקיימת עולת מצג שווא רשלני:

"בפסק הדין בהמ' 106/54 [1] הנ"ל הזכיר השופט אגרנט, כתוארו אז, סייגים לקיומה של עילת היצג רשלני. מבין סייגים אלה יש חשיבות לענייננו לסייג אחד, שנקבע שם, והוא, שאין לייחס רשלנות למי שמציג עובדות שאינן נכונות, אם בעת הצגתן יכול היה להניח, שהאדם, אשר כלפיו מופנה המצג, יבדוק מצדו את העובדות קודם שיסתמך עליהן (ראה שם, בעמ' 1346-1347; וראה גם בע"א 783/83 [7] הנ"ל, בעמ' 481 למטה). סייג זה, המציג את השאלה, אם היה על המזיק לצפות קיומה של בדיקת ביניים מצד הניזוק קודם שיסתמך על מצגו, אינו, למעשה, אלא המחשה של אחת האפשרויות, על-פיהן לא יכול היה המזיק לצפות, שהניזוק יסתמך על מצגו. תנאי הוא, שעל-מנת שיחוב מציג העובדות בשל היצג רשלני, הוא צריך היה להניח, שהאדם האחר יסתמך על מצגו ועל-ידי כך צפוי הוא שייגרם לאותו אחר נזק. אם יכול היה המציג להניח, שהאחר יבדוק את מצגו קודם שיסתמך עליו ורק לאחר בדיקתו ולאורה יפעל, אין לומר, שיכול או שצריך היה לצפות, כי האחר יסתמך על מצגו ויפעל על פיו."

53. ע' הרמן בספרו מבוא לדיני הנזיקין (התשס"ו-2006) עמ' 82, מפרט אודות עולת הרשלנות ומצג השווא הרשלני באומרו כך:

"על מנת שתקום לתובע עילת תביעה ברשלנות, עליו להוכיח קיומם של יחסי קרבה בינו לבין הנתבע, כלומר, על התובע להוכיח שהנתבע חב לו חובת זהירות (מושגית וקונקרטי). הנתבע חב חובת זהירות מושגית אם הוא מספק מידע או מוסר חוות-דעת או נותן עצה לזולת, בין אם זהותו ידועה בעת מסירת המידע ובין אם לאו, ובלבד שהנתבע יודע או צריך לדעת שמקבל המידע מסתמך עליו. מוסר המידע, עושה ההיגד, חב חובה שלא להתרשל באספקת המידע. עליו לספק מידע אמיתי, מדויק

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 20-06-1897 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

- 1 ומהימן, מקום שההסתמכות על אותו מידע צפויה ומסתברת בנסיבות העניין. חובת
 2 הזהירות תחול אם הנתבע צריך היה, לאור הנסיבות לצפות מראש שלא תיערך בדיקה
 3 על ידי התובע או על ידי איש ביניים. כלומר, על מנת להטיל אחריות על עושה ההיגד
 4 בשל הנזק שנגרם לאדם שהסתמך עליו, מן ההכרח הוא לא רק שעושה ההיגד
 5 התכוון, ידע או היה צריך לדעת שהניזוק יסתמך על ההיגד, אלא גם שלא היה לנתבע,
 6 בהתחשב בנסיבות, יסוד סביר להניח כי תיערך בדיקת ביניים בטרם יסתמכו על
 7 ההיגד".
- 8 54. די בנסיבות שאין מדובר על עסקה מסויימת כדי ליתר את העוולה מה גם שלא הוכח כי סופק
 9 מידע שהמוסר ידע שמקבלי המידע יסתמכו עליו וישנו את מצבם לרעה כדי להוריד מסדר היום
 10 את הטענה למצג שווא רשלני ומכאן שאין לנו מקום לבנות חבות נזיקית ממקור זה כאמור.
- 11 55. טענה נוספת שלא עלתה לדיון ע"י התובעת, ולכן גם אין מקום לדון בה עתה, הינה מתחום דיני
 12 עשיית עושר ולא במשפט כמקור אפשרי להגנה על זכותה למוניטין כזכות רכושית (ר' מיגל
 13 דוייטש (שם) 50, וכן ע"א 5768/94, 5614/95 א.ש.י.ר. נ' פורום בע"מ, פ"ד נב(4) 289),
 14 משהתובעת לא העלתה את הטענה לא אדון בה אף אני.
- 15 56. בכל הקשור עם הטענה ולפיה הנתבעים בפועל אינם מאמינים במטרות הליכוד כפי העולה
 16 מחוקת הליכוד יאמר כבר עתה כי התובעת אינה מוכיחה כי הנתבעים אינם מאמצים את
 17 מטרות הליכוד העולים מחוקתו ככתבם וכלשונם. הנתבעים הצהירו על כך (ס' 7 לתצהירי
 18 הנתבעים נ/1 ונ/2) ואף העידו על כך באופן מובהק (ר' עמ' 153 מול 18-19 לעדות הנתבע 1).
 19 במילים אחרות הנתבעים מאמצים ככתבם וכלשונם את מטרות הליכוד כפי שעולים מחוקתו
 20 ולא מיותר לציין כי האמנתי להם בעניין זה. אמירות ביקורת כנגד תנועת הליכוד כפי העולה
 21 מפוסטים שונים שפורסמו באתרי הליכודניקים החדשים אינם בהכרח מלמדים על סטייה
 22 מהמטרות שבחוקת הליכוד אלא יכולים בהחלט להוות ביקורת על האינטרפרטציה בקרב חברי
 23 תנועת הליכוד למטרות אלה ולאופן יישומן בפועל אך לא לעצם קיומן ונכונותן עבור הנתבעים.
 24 אמרו אם כן מעתה כי לא הוכח במאזן הסתברויות שמטרת הנתבעים הינה לשנות את מטרות
 25 הליכוד כפי המופיעות בחוקת הליכוד ואולי נכון יותר לומר – נהפוך הוא. הנתבעים וחבריהם
 26 בליכודניקים החדשים דווקא הראו כי הינם מעוניינים בקיום הנורמות העולות ממטרות
 27 הליכוד בחוקתו ואלו הן (פרק ב' לחוקת הליכוד):
- 28 "1. 'הליכוד' הינו תנועה לאומית ליברלית, הדוגלת בקיבוץ גלויות, בשלימות
 29 המולדת, בחרות האדם ובצדק חברתי והיא חותרת להשגת מטרות אלה:
- 30 א. ריכוז העם היהודי בארץ ישראל, קיבוץ גלויותיו ומיזוגו במולדת, טיפוח
 31 האהבה לארץ ישראל בלב העם וההכרה באחדות הגורל של בני העם
 32 היהודי.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1897-06-20 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

- 1 ב. שמירת זכותו של העם היהודי על ארץ ישראל, כזכות נצחית שאינה ניתנת
2 לערעור, התמדה ביישובם ובפיתוחם של כל חלקי ארץ-ישראל והחלת
3 ריבונות המדינה עליהם.
- 4 ג. קידום ריבונות המדינה ובטחונה ושלוש אמת עם שכנינו.
- 5 ד. השרשת ערכיה הנצחיים של מסורת ישראל בחינוך ובחיי המדינה, שמירת
6 ערכי המוסר וטוהר המידות, והקמת חברת איכות בארץ ישראל.
- 7 ה. קיום משטר ממלכתי-דמוקרטי במדינה: הבטחת עליונות החוק, זכויות
8 האדם והאזרח, חופש המצפון, חירות הפרט, שוויון זכויות והזדמנות כל
9 אזרחי המדינה ומניעת כל אפליה על רקע מין, נטייה מינית, גזע, עדה, דת,
10 מעמד או השקפה.
- 11 ו. שילוב אוכלוסיית המיעוטים במערכות המדינה והתנועה.
- 12 ז. ביצורה הכלכלי של המדינה ויצירת תנאים נאותים לצמיחה כלכלית ולכינון
13 משק חופשי-תחרותי הנושא את עצמו והמבוסס על יוזמה חופשית,
14 והימנעות הממשלה, ככל הניתן ממעורבות במשק.
- 15 ח. טיפוח וקידום ערי הפיתוח ושכונות המצוקה.
- 16 ט. אחריות ממלכתית לרמה סבירה של בטחון הפרט, חינוך, בריאות,
17 תעסוקה ואיכות סביבה.
- 18 י. שירות סדיר של אזרחי המדינה ותושביה הקבועים בצבא ההגנה לישראל
19 או 'שירות מוכר' כמשמעותו בחוק שירות בטחון [נוסח משולב], תשמ"ו-
20 1986".
- 21 57. עיון בראיות התביעה מלמד כי הנתבעים בהחלט רואים עצמם כחלק מתנועת הליכוד בכל
22 הקשור עם מטרותיה אלה.
- 23 58. נושא אחד שהטריד אותי התייחס לכך שהנתבעים הסכימו לטענה ולפיה למתפקדים
24 באמצעותם אין למעשה חובה להצביע עבור הליכוד בבחירות למרות ביצוע הליך התפקדות
25 למפלגה, על הרצון לשנות התנועה מבפנים וההשלכות שיש לנושא זה על אמינות אופן התנהלות
26 הנתבעים. התובעת מצפה באופן מובן מאליו כי חברי המפלגה יצביעו עבורה בבחירות על מנת
27 להבטיח את ניצחונה בהם אך הנתבעים משוכנעים שאין חובה כזו. האמנם אין בכך כדי להצביע
28 על מניעתם האמתיים של הנתבעים בכניסתם לליכוד ובפעולותיהם לשנותו מבפנים בבחינת
29 סוס טרויאני?

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1897-06-20 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

1 כידוע, אין כל חובה המוטלת על חבר מפלגה להצביע לאותה מפלגה ביום פקודה שכן הזכות
 2 להצביע אין משמעה החובה להצביע דווקא לגורם בו אתה חבר. הזכות להצביע למפלגה כלשהי
 3 הינה זכות יסוד במשטר דמוקרטי וככל שהמפלגה אליה המצביע משתייך אינה עונה על מהווי
 4 ליבו של החבר בה, אין כל חובה להצביע לה. מטעם זה, בין היתר, ההצבעה בקלפי הינה חסויה.
 5 האם יש בכך כדי לערער את האמון הניתן בנתבעים בהצטרפם למפלגה כחברים? נדמה
 6 שהתשובה על כך הינה חיובית אבל הינה מצויה במערכת היחסים שבין המפלגה לחבריה.
 7 משחדלו הנתבעים לשמש חברי מפלגה, אין לומר כי מוסרית הינם מחויבים להצביע עבורה
 8 במיוחד עת הינם מבקשים לשנות את דרכיה ולהצביע עבורה אם תעמוד במטרותיה כעולה
 9 מחוקתה, כך לטענתם. מכאן, שאין חובה להצביע למפלגה בה הינך חבר למרות שמצופה מחבר
 10 מפלגה להצביע לה. יאמר באמרת אגב, כי אותה מפלגה עושה עם קולות בוחריה כרצונה כמו
 11 למשל, במקרים בהם היא חוברת למפלגות אחרות ליצירת קואליציה שלטונית, למרות שמצביע
 12 למפלגה אחת בקואליציה לא הצביע למפלגה אחרת שחברה אליה, אם כך מותר למפלגה לנהוג,
 13 מדוע לא כך לחבר המפלגה. מכאן, שאין כל חובה להצביע למפלגה בה הינך חבר אם אינה עונה
 14 לציפיותיך או מהווייך, על ההשלכות שעשויות להיות לכך לעצם אפשרותך להמשיך ולהיות
 15 חבר במפלגה, לא כל שכן כך אם אינך חבר באותה מפלגה. לאלה כאמור השלכות פנים
 16 מפלגתיות שאמורות להתברר בתוך שורות המפלגה ולא בבית המשפט.

נסכם

17
 18 59. לתובעת אין זכות קניין רוחני בשמה, בלוגו של המפלגה על ה"למד" המתנפנת כזו הנובעת
 19 מרשימת החוקים אליהם הפנתה והמאפשרת לה למנוע מהנתבעים שימוש בשמה או בשם
 20 ליכוד או בשם ליכודניק. מאידך, מצופה ממי שעושה שימוש בשם התובעת או ב"למד"
 21 המתנפנת או בשם ליכוד או ליכודניק כי יעשה כן באופן שלא יסתור את מטרות התנועה כאשר
 22 הינו מבקש לדבר בשמה או עבורה בין אם הינו חבר מפלגה ובין אם אינו חבר מפלגה, כאשר
 23 השימוש בהם הינו אפשרי גם למטרות סאטירה ובתנאי שניתן להבין זאת כסאטירה להבדיל
 24 מהטעיה.

25 60. בנסיבות לא מצאתי כי הנתבעים פעלו להטעיית חברי הקבוצה שלהם (הליכודניקים החדשים)
 26 או כלפי מי שבקשו מהם כי יתפקדו באמצעותם למפלגה והם עשו שימוש בשם ליכוד באופן בו
 27 עושים שימוש רבים אחרים מקרב חברי התובעת או תומכיה. פעולותיהם, לרבות פעילות יתר
 28 חברי ההתאגדות, בלתי אורתודוקסיות ככל שתהיינה, לא נועדו לפגוע במפלגה דווקא אלא
 29 לחדד את המסרים העולים ממטרותיה כחלק מהמסר של הליכודניקים החדשים לעמידה
 30 במטרות המפלגה כעולה מחוקתה. לפיכך פעולות אלה הינן מותרות. יובהר כי במדינה
 31 דמוקרטית מוטב לו תעמוד המפלגה על המשמר בהענקת זכות טיעון ודיבור להלכי רוח שונים
 32 אפילו אלה אינם בהכרח עולים עם הלכי הרוח הנוהגים בה במועד ספציפי ובתנאי שאלה
 33 הולמים את מטרותיה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1897-06-20 הליכוד - תנועה לאומית ליברלית נ' מאירי ואח'

1 61. מהאמור לעיל עולה כי לא רק שאין לתובעת זכויות קניין רוחני, גם לא הוכח כי קיימת פגיעה
2 נזיקית או אחרת במוניטין שלה או בה עצמה או בחבריה בהיבט של תרמית או מצג שווא רשלני.

3 62. לפיכך התביעה נדחית.

4 63. התובעת תישא בהוצאות הנתבעים ושכ"ט בא כוחם בסך כולל של 50,000 ₪.

5 64. ערעור לביהמ"ש העליון עפ"י התקנות.

6 65. המזכירות תשלח עותק פסה"ד בדואר לצדדים.

7

8

9

10 ניתן היום, י"ט סיוון תשפ"ד, 25 יוני 2024, בהעדר הצדדים.

11

12 אליהו בכר, שופט, סגן הנשיא

13

14

15

